

[Arbejdsministeren.]

altså intet loft, det er en bund under de europæiske bestemmelser.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om gennemførelse af en arbejdsmiljøreform [af Erling Dinesen m. fl.].

(Forslaget til folketingsbeslutning (nr. XXXI) findes i tillæg A. sp. 1865, fremsættelsen i tidenden sp. 2677).

Forslaget sattes til forhandling.

Arbejdsministeren (Johan Philipsen):

Som det fremgår af bemærkningerne til forslaget, har jeg i februar måned udtalt over for arbejdsmarkedsudvalget, at det ikke var muligt at fastsætte nogen endelig termin for fremsættelse af forslag til lov om arbejdsmiljø. Begrundelsen herfor var, at det udkast til lovforslag, som arbejdsrådet havde udarbejdet og sendt til den daværende arbejdsminister i september 1973, ikke blot var en sammenskrivning af de tre hidtidige love, men et forslag, der på en lang række punkter indebar en udgifts- og personalekrævende reform af lovgivningens indhold.

Der er således tale om at lade loven omfatte et større område, så at i princippet alle beskæftigede og i nogle tilfælde også andre risikoudsatte bliver beskyttet. Samtidig gives der loven et videre sigte end hidtil, således at arbejderbeskyttelse ændres til en bred indsats for et sikkert og et sundt arbejdsmiljø. Det indebærer navnlig en øget indsats på det sundhedsmæssige område gennem etablering af bedriftssundhedstjeneste, hel-

tidsansatte arbejdslæger og et arbejdsmedicinsk institut. Virksomhedernes egen indsats søges fremmet ved godkendelse af brandsikkerhedsråd med en særlig konsulent-tjeneste, hvortil der skal kunne ydes stats-tilskud.

Arbejdsrådet havde imidlertid — så vidt jeg forstår i forståelse med ministeriet — undladt at redegøre for forslagets økonomiske og administrative konsekvenser, og et foreløbigt skøn tyder på, at der vil blive tale om endog meget betydelige konsekvenser. Den daværende arbejdsminister, hr. Erling Dinesen, besluttede derfor at lade foretage en nærmere undersøgelse og nedsatte et udvalg med repræsentanter for budgetdepartementet og administrationsdepartementet og anden sagkyndig bistand til at foretage en nærmere udredning af konsekvenserne. Det blev hurtigt klart, at et resultat af dette arbejde, der nødvendigvis måtte omfatte en samlet vurdering af arbejdstilsynets behov for personale og bevillinger, ikke kan forventes at foreligge før tidligst i løbet af april måned.

Jeg håber, at det materiale, der fremkommer, er af en sådan art, at et lovforslag kan gøres færdigt til fremsættelse i folketinget meget snart derefter, og jeg er enig med forslagsstillerne, når de giver udtryk for, at lovforslaget skal frem så hurtigt som muligt. Men lovforslag skal nu engang ledsages af fyldestgørende oplysninger om de økonomiske og administrative konsekvenser, og dette må naturligvis også være tiltædet her.

Selv om en samlet arbejdsmiljøreform har en fremtrædende plads på regeringens arbejdsprogram, vil jeg gerne gøre opmærksom på, at den løbende forbedring af arbejderbeskyttelsen ikke er sat i stå for at afvente et lovforslag. Jeg kan eksempelvis henvise til de nye initiativer, der allerede er taget til udbygning af sikkerhedsarbejdet i bygge- og anlægssektoren. Et forslag til ændring af arbejderbeskyttelsesloven, så der pålægges bygherren ansvar for samordning af sikkerhedsarbejdet, er fremsat her i tinget, og finansudvalget har netop godkendt en ansøgning fra mig om 30 nye stillinger til en særlig konsulentordning for disse arbejdspladser.

Må jeg til sidst anholde den misforsåelse, som jeg har set udbredt i pressen, at en ny lov med ét slag ville forbedre arbejdsmiljø-

[Arbejdsministeren.]

et. Den lov, der foreberedes, er en udpræget rammelov, hvis betydning først viser sig, efterhånden som den udmøntes i detailregler under medvirken af arbejdsmarkedets organisationer, og det sker ikke fra den ene dag til den anden. Men regeringen er som sagt indstillet på, at det gælder om at komme i gang med denne udvikling snarest muligt.

Ordføreren for forslagsstillerne (Erling Dinesen) (S):

Jeg vil gerne allerede på nuværende tidspunkt gøre et par bemærkninger til arbejdsministerens redegørelse, som jeg takker for. Som jeg gjorde opmærksom på i bemærkningerne til det forslag, vi behandler her, ønsker vi naturligvis den sag fremmet så meget som muligt. Sent er som bekendt bedre end aldrig, og derfor er jeg nogenlunde tilfreds med, at arbejdsministeren nu bebuder, at lovforslaget om denne omfattende arbejdsmiljøreform meget snart kan ventes.

Vi er i socialdemokratiet af den opfattelse, at sikringen af sikkerhed, tryghed og et virkelig godt arbejdsmiljø er en af de vigtigste opgaver, vi i dag er stillet over for på arbejdsmarkedet. Jeg vil også gerne understrege, at det er ikke en opfattelse, vi har fået efter regeringsskiftet i december. I den socialdemokratiske regerings 2 års periode blev der for alvor sat et arbejde i gang for at løse de mange alvorlige problemer, der findes på dette felt. Det lovrevisionsarbejde, som nu er afsluttet, blev sat i gang. Arbejdsmiljøgruppen, der allerede har afgivet vigtige delbetænkninger, blev nedsat og arbejder videre. Sikkerhedsorganisationen i industrien blev ført ud i livet, og sikkerhedsrepræsentanterne opnåede tillidsmandsbeskyttelse. Nu skal vi så, som arbejdsministeren også var inde på det, bygge en ny sikkerhedstjeneste op på det vigtige og farlige bygge- og anlægsområde, og herudover kunne der nævnes initiativer på mange andre felter, taget op af fagbevægelsen og taget op af arbejdstilsynet.

Men vi mangler altså stadig det helt afgørende, den reform af selve arbejdsmiljølovgivningen, som vort forslag tager sigte på at fremme.

Jeg synes, vi kan glæde os over, at der nu foregår en omfattende debat omkring ar-

bejdsmiljøet. Vi må nok erkende, at den stærke teknologiske udvikling, vi har oplevet ikke mindst igennem de senere år, ligesom har taget os på sengen. Vi har vel nok for sent fået kendskab til en lang række farekilder og risici, og det er derfor nødvendigt med en langt stærkere indsats i de kommende år. Det gælder både arbejdstilsynets virksomhed, og det gælder fagbevægelsens indsats.

I den sammenhæng vil jeg i øvrigt gerne understrege, at jeg mener, tiden må være inde til at placere en af fagbevægelsens tillidsmænd som ansvarlig leder af det arbejde, som i de kommende år skal udføres på dette felt. Det er af mange grunde rigtigt at gøre dette; det er sagligt rigtigt, også fordi det vil medvirke til at sikre en aktiv medvirken fra arbejdsmarkedets organisationer i dette arbejde.

Det er da rigtigt, som arbejdsministeren siger, at vi skal være opmærksom på de økonomiske problemer og de administrative problemer. Jeg skal ikke grave dybt ned i det, kun komme med den bemærkning, at disse problemer kunne nu nok have været afklaret på nuværende tidspunkt. Jeg vil gerne føje til, at efter min opfattelse må det være sådan, at hensynet til sikkerhed og sundhed må gå forud for hensynet til økonomien. Det er jo ikke noget beskedent antal millioner, det koster samfundet i arbejdsulykker og sygdomme, for ikke at tale om det stigende antal invalidepensionister. Derfor vil også samfundet tjene på det forebyggende arbejde og på indretningen af sunde og menneskevenlige arbejdspladser. Det koster penge, men det betaler sig, og i øvrigt må etableringen af sunde og farefri arbejdspladser være en naturlig produktionsomkostning, som altså betaler sig.

I denne sammenhæng vil jeg gerne pege på, at en arbejdsgiverafgift til sikring både af etableringen af og kontrollen med tidsvarende arbejdspladser er jeg personligt tilhænger af, og jeg går ud fra, at vi kan diskutere dette spørgsmål videre, når lovforslaget kommer til behandling. Jeg håber, at det bliver meget snart, som arbejdsministeren nu har givet tilsagn om.

Poulsaard (FP):

Da mit partis ordfører er forhindret i at

[Poulsgaard.]

være til stede, er jeg blevet bedt om at overtage hvervet.

Vi kan hurtigt blive enige om, at sikkerhed på arbejdspladsen er en meget vigtig ting. Men vi kan vel også hurtigt blive enige om, at den sikkerhedstjeneste, der er opbygget, og de love, vi har, er tilstrækkelige, hvis de blev efterlevet. Det fortvivlende er, at vi udsender regler og bestemmelser, som ikke bliver læst, og som er så indviklede, at ingen kan finde ud af dem. Det må jo på en eller anden måde kunne laves så kortfattet og så enkelt, at alle kan forstå det, for når man kommer ud på en arbejdsplads og ser, hvad der virkelig sker, så ser man, at sikkerhedsbestemmelserne bliver groft overtrådt. Og så er det jo lige meget, hvor mange regler og bestemmelser vi laver, hvis ikke folk efterfølger dem. Det er det, der er så fortvivlende: vi hælder regler og love ned over hovedet på folk, regler og love, som mange gange er fuldstændig overflødige; det er nu engang så farligt at leve, at man kan dø af det.

Vi kunne f. eks. begynde med os selv herinde; hvor mange af os ser efter, når vi går ud i bilen, om dæk, bremses og lys er i orden? Jeg tror ikke, det er mange.

Nu snakker vi om miljø. Miljø er jo også det, at folk trives på arbejdspladsen, og her synes jeg, at fagbevægelsen har svigtet i uhyggelig grad. I den sidste tid har der været røster om, at en hel del fabrikker gerne ville ansætte deltidsarbejdere, kvinder på deltid, mænd også måske, men hvor fagbevægelsen siger nej. Jeg tror i hvert fald ikke, at vi skal have flere fagforeningsrepræsentanter og pampere ind og mere administration, vi skal bare simpelt hen sørge for, at de regler, der er, er så enkle og letfattede, at alle kan forstå dem. Og så må det ikke være sådan, at de, der bruger maskiner, f. eks. save og den slags ting, piller skærmene af, fordi de er i vejen, når man skal arbejde; den slags ting må ikke forekomme. Dér, hvor der beviseligt er blevet fjernet ting, som er nødvendige, for at folk ikke skal få arme eller ben revet af, må man gribe ind, men ellers skal man ikke drukne i bestemmelser. I øvrigt synes jeg, at socialdemokratiet selv må kunne udfærdige et forslag om ændringer, som vi så kunne tage stilling til, hvis de absolut ønsker det.

Men i hvert fald kan vi ikke medvirke til

dette; vi mener, at de bestemmelser, vi har nu, er gode nok, hvis de bare efterleves.

Brøndsted (V):

De senere års samfundsdebat har jo i høj grad drejet sig om miljø og trivsel, men det har på den anden side været miljø- og trivselsspørgsmål, der har ligget mere på det fritidsbetonede, det hjembetonede og mangfoldige andre steder, og vi må vel egentlig indrømme, at selve det med miljøet på arbejdspladsen er noget, der først efterhånden er begyndt at dukke op. Men vi må stadig væk erkende, at det er en meget stor del af livets timer, der tilbringes på arbejdspladserne, arbejdspladser af vidt forskellig form og indhold og karakter; derfor er det vist rigtigt, at vi sætter et virkeligt arbejde i gang for at se, hvordan vi kan sikre arbejdsmiljøet, og det er jo en mangfoldighed af ting, der skal tages med i dette billede.

Vi har i den senere tids aviser set, at der har været en undersøgelse, som jo også er foranlediget af tanker om omkring det reformlovlæg, vi her behandler, en undersøgelse, der er udarbejdet af socialforskningsinstituttet og offentliggjort den 15. marts 1974.

Jeg skal ikke gå i detaljer i denne undersøgelse, men for det første finder jeg da, at undersøgelsen er særdeles nyttig, for der er jo mange ting, man her har fået klaret af synspunkter både fra arbejdstagerside og fra arbejdsgiverside. Og det kan være bekræftende på, hvad vi vidste, men det kan også være med til at åbne nogle nye perspektiver.

Jeg vil da også sige, at selvfølgelig er sådan en undersøgelse at betragte som meget alvorlig, ikke på grund af tallenes størrelse, men fordi den viser, at der finder forskellige uheldige ting sted på arbejdspladser med uheldige konsekvenser. Det må betragtes som alvorligt; det er menneskeligt belastende.

Men samtidig vil jeg også godt understrege, at jeg finder egentlig ikke, at undersøgelsen er sensationel; den svarer jo i meget høj grad til, hvad vi kender som helhedsadfærd i den danske befolkning. At den danske befolkning er pillebrugende, ved vi, og tallet, som her fremgår fra arbejdspladsundersøgelsen, viser jo meget nøje overensstemmelse med det gennemsnit, vi har.

[Brændsted.]

Hvis vi virkelig skal gå i gang med et arbejdsmiljøforslag, er det ikke bare et spørgsmål om at lægge 3 hidtidige love sammen. Jeg føler egentlig, at det er et spørgsmål om en meget høj grad af nytænkning. Det er jo da egentlig også lidt nyt, at vi går ind i et virkeligt lovgivningsarbejde med miljø som noget, der skal være det centrale; det har jo været noget, der oftest har ligget hos arbejdsmarkedets parter i forbindelse med overenskomsterne. Men jeg mener, det er en nytænkning eller en anderledes tænkning, end man plejer at have, der skal være baggrund for formuleringen af en lov her. Jeg tror derfor også, vi skal se det som en overordentlig stor opgave at få det virkelig op at stå i den alsidighed og helhed, det skal have. Jeg tror da også oprigtigt, at det kan blive et meget, meget spændende stykke arbejde, fordi man kan se, at det kan få stor rækkevidde, vældige konsekvenser.

Der ligger mange områder, hvor nytænkningen vil slå igennem. Jeg tror, at for det første skal vi nok have en helt ændret opfattelse af, hvad der egentlig er et sundhedsbegreb, for det er traditionelt bestemt af feberkurver o. lign., men sundhedsbegrebet er i virkeligheden noget ganske andet, og især når vi skal betragte det på arbejdspladsen og i arbejdssituationen. Og selvfølgelig må det forebyggende element komme langt mere ind i billedet, end vi har oplevet før.

Det må også blive en rammelovgivning; ikke alene skal den være ramme omkring det, vi har, men det skal også være en ramme, der kan fyldes af de enkelte arbejdspladser, hvor arbejdspladsbilledet er varieret ikke alene i størrelse, men også i hele arbejdssituationen; derfor må det være sådan, at det i høj grad må lægges ud til arbejdspladserne, af hvad art de end er, hvilken gruppe af erhvervslivet de end tilhører, at fylde disse rammer. Der ligger nok i meget høj grad her et spørgsmål om at give viden om, hvad den nytænkning, der skal skabes, egentlig rummer. Det er derfor i høj grad holdninger i forhold til arbejdspladsen for alle parter i arbejdssituationen, det drejer sig om.

Vi skal selvfølgelig, som også ministeren sagde det, have udgifterne med i billedet. Det blev sagt fra hr. Erling Dinesens side, at det må være en arbejdsgiverafgift, men

uanset hvor betalingen skal komme fra, må vi kende de økonomiske konsekvenser, alt efter som rammen bliver sat i gang, så den kan blive udfyldt.

Erik Hanson (RV):

Det hænder jo, at vi her i tinget drøfter arbejdsmiljøproblemer; det er vel en 3 ugers tid siden vi sidst gjorde det, og det var ud fra mange punkter. Derfor vil jeg gerne sige til forslagsstillerne her i dag, at punkterne er jo til at overse. Forslaget til folketingsbeslutning går på, at folketinget skal opfordre regeringen til at fremsætte et forslag om en lovrevision, og det har den højtærede arbejdsminister jo svaret, at det vil han meget hurtigt. Det kommer altså.

Nogen særlig grund er der jo for så vidt ikke til at lave en stor debat, og når man hørte den højtærede arbejdsministers svar, var det svært andet end at sige til sige selv, om ikke i og for sig spørgsmålet her burde være stillet et par timer tidligere på dagen; så kunne det måske have været behandlet på kortere tid.

Men nu vel, nu er denne form altså valgt, og det er der vel ikke noget at sige til, bl. a. på baggrund af, at vi vel også har lagt mærke til — sagt i største venskabelighed — at der kommer striber af lovforslag fra tidligere ministre, som de måske ikke nåede, og der er vel heller ikke noget at sige til, at man så forsøger at hive lidt hjem her på det sidste.

Jeg vil gerne sige om forslaget som sådant, at jeg tror da ikke, der kan herske nogen som helst tvivl om enhvers positive indstilling over for selve tanken om at få en bedre arbejdsmiljølovgivning, om at sætte alt det ind, der overhovedet kan sættes ind på området. Men når det er sagt, synes jeg, det bør føjes til, at de ressourcer, som skal stilles til rådighed for en sådan lovgivning af økonomiske midler og af personale, må blive ret store, det ligger i sagens natur.

Jeg vil også gerne minde om det, som jeg tror ministeren også var inde på, at alene i sidste uge behandlede vi i finansudvalget et aktstykke om ansættelse af 30 personer inden for området. Så jeg forstår i og for sig godt, at ministeren vil have det gjort færdigt, vil have en oversigt over det ressourceforbrug, der her skal trækkes frem; det synes jeg er rimeligt, ikke mindst på baggrund af,

[Erik Hansen.]

at ministeren er ved at kunne se bunden på sine ressourcer. Jeg tænker på de 25 mill. kr., som er afsat til lovinitiativer, og hvoraf jeg forstår at ministeriet allerede har beslaglagt de 15 mill. kr.; der er altså ikke så meget tilbage, der skal gås lidt stille med dørene. Jeg synes, det er rigtigt, at ministeren tager en oversigt over det.

Simonsen (KF):

Sikkerhed og sundhed på arbejdspladsen er jo meget vigtige temaer. Dem har vi efterhånden også drøftet mange gange i denne sal, og der var måske grund til at sige, at problemerne bliver nu ikke løst bedre af, at vi fører disse efterhånden meget hyppige debatter. Jeg vil i hvert fald gerne for mit vedkommende gemme krudtet til den almindelige diskussion om arbejdsmiljøet, altså indtil regeringen kommer med det forslag, man har bebudet omkring en arbejdsmiljøreform.

Men der kan siges mange smukke ting, og det er der blevet i dag; det er der jo blevet ikke mindst af ordføreren for forslagsstillerne, den tidligere arbejdsminister, som med store håndbevægelser fortæller, at hensynet til sikkerhed og sundhed må gå forud for økonomien.

Ja, det er jo smukt og godt, men jeg synes egentlig nok, den tidligere arbejdsminister taler, som om der overhovedet ikke blev foretaget noget i dag; og det er et tilbagevendende tema i disse debatter, at der ikke foretages noget på disse områder. Det gør der jo. Vi har lige under det foregående punkt på dagsordenen diskuteret forbedringer af arbejderbeskyttelseslovgivningen, og der kommer i løbet af ganske få dage et nyt forslag; man har diskuteret det i finansudvalget med henblik på at bevilge arbejdsmiljøkonsulenter, eller hvad det hedder. Der sker jo hele tiden forbedringer. Og så må man føje til: for hr. Erling Dinesen, da han var minister, talte økonomien jo alligevel væsentligt. For hvad er det, den nuværende arbejdsminister har svaret os i dag? Det er, at det var den tidligere arbejdsminister, som sendte arbejdsmiljøgruppens forslag til udtalelse hos administrationsdepartementet for at få en oversigt over de økonomiske og personalemæssige konsekvenser. Det var jo

den tidligere arbejdsminister, der gjorde det, og det er dette, der er årsag til, som vi har hørt det fra den nuværende arbejdsminister, at vi ikke kan have lovforslag fremme på folketingets bord endnu.

Da vi sidst drøftede det, gav jeg udtryk for, at vi fandt, det var meget nyttigt, at dette arbejde blev gennemført, og at vi har tid til at vente på disse fornuftige beregninger, som vi går ud fra det bliver, omkring den kommende lovgivnings konsekvenser, for at vi kan få et realistisk grundlag at diskutere på.

Men jeg synes måske egentlig blot — lad dette være sagt i samme venskabelige tone, som hr. Erik Hansen anvendte — at det er lidt besynderligt, at den tidligere arbejdsminister kommer med et forslag til folketingsbeslutning som dette, når hr. Erling Dinesen godt ved, at det var ham selv, der sendte arbejdsmiljøgruppens forslag til udtalelse. Det var fornuftigt, men det var ham selv, der sendte det til udtalelse og dermed var årsag til den forsinkelse, der medfører, at vi ikke har et forslag på folketingets bord endnu. Er det så egentlig ikke lidt stærkt at bruge folketingets tid på at debattere, hvorvidt regeringen snart vil fremsætte forslag om den reform, som den har bebudet allerede for 3 uger siden at ville fremsætte, så snart den overhovedet er klar? Egentlig synes jeg godt, den tidligere arbejdsminister kunne have sparet både den nuværende arbejdsminister og folketinget for dette forslag til folketingsbeslutning.

Iversen (CD):

Det lovforslag, der kommer, indeholder mange alvorlige aspekter, synes jeg nok; bl. a. går forslaget ud på at fremme sikkerhed og sundhed på arbejdspladserne, og jeg kan absolut ikke være uenig i de intentioner, der ligger her.

Men det forekommer mig, at konsekvenserne er, at der skal ansættes en masse mennesker: heltidsansatte læger, oprettelse af arbejdsmedicinsk institut osv. Det vil altså sige, at forslaget får temmelig store økonomiske konsekvenser, men da der er tale om forebyggende foranstaltninger, er der bestemt anledning til at være positiv over for forslaget princip. Men jeg vil gerne have de økonomiske aspekter belyst i udvalget, når forslaget foreligger, og det bliver der sand-

[Iversen.]

synligvis lejlighed til. Der er så mange ting, vi gerne vil have, men tingene skal jo også betales.

Når lovforslaget kommer, vil vi gerne se på det med velvilje i udvalget.

Aage Frandsen (SF):

Ordføreren for forslagsstillerne, hr. Erling Dinesen, sagde om arbejdsministerens svar, at sent er bedre end aldrig, netop med henvisning til, at arbejdsministeren kunne bebude et forslag i slutningen af denne folketingsssamling.

Jeg føler grund til at knytte det samme citat, sent er bedre end aldrig, til det foreliggende forslag, fordi det jo netop er fremsat på baggrund af et arbejde, der har været gjort i den tid, hvor hr. Erling Dinesen var arbejdsminister, og hvor vi var nogle, der syntes, at det godt kunne have gået lidt hurtigere, hvor vi var nogle, der anlagde nogenlunde de samme betragtninger som dem, hr. Erling Dinesen nu anlægger som ordfører for socialdemokratiets forslag. Men dengang fik vi nogenlunde det samme svar, som arbejdsministeren nu giver hr. Erling Dinesen, af den daværende arbejdsminister, hr. Erling Dinesen, nemlig at der var en række problemer, der skulle vurderes, man skulle afveje de økonomiske og administrative konsekvenser af lovforslaget. Og vi ville jo ikke rigtig erkende, at det skulle være nødvendigt at vente så lang tid, inden man kom med det, men til trods for at hr. Erling Dinesen var meget forstående over for, at der netop var den slags problemer, har han altså fremsat det forslag, som vi behandler i dag, og måtte kende det svar, som kommer fra regeringens side nu.

Dermed er ikke sagt, at vi ikke er enige i de principper, som ligger bag forslaget. Der er blot det ved det, at det virker lidt underligt, både når det gælder spørgsmålet om sikkerhed inden for bygge- og anlægsvirksomheden, hvor vi på grundlag af et svar i arbejdsmarkedsudvalget udmærket vidste, at der ville komme noget, og at den nuværende arbejdsminister kun har været arbejdsminister i forholdsvis kort tid, og ligeså med hensyn til forslag, hvor den nuværende arbejdsminister vel også har en vis berettigelse til at vente i hvert fald nogle dage, inden lovforslag bliver fremsat; det fore-

kommer lidt underligt, at det, som den daværende arbejdsminister var 2 år om, må den nuværende arbejdsminister ikke bruge bare nogle få måneder til.

Men det er altså mere nogle principielle overvejelser. Vi er fuldstændig enige, formentlig da, i det, som ligger bag socialdemokratiets forslag, uden at vi dog præcis kan sige, hvad det i grunden er, der ligger bag det, fordi formuleringen her er så kort, at der jo næsten kan ligge alt bag det og vi jo ikke er præcis klar over, hvilke ting det er, som har ligget på den daværende arbejdsministers bord.

Med hensyn til de økonomiske og administrative konsekvenser, som bliver draget frem — og de bliver draget frem, hver eneste gang vi diskuterer arbejderbeskyttelse — må man nok sige: har man så også på den anden side overvejet, hvilke økonomiske og vel også administrative konsekvenser det har, at vi ikke har nogen ordentlig arbejderbeskyttelseslovgivning? Hvad koster det i grunden, at vi ikke har nogle ordentlige sikkerhedsbestemmelser? Hvad koster det for den enkelte arbejder på arbejdspladsen? Hvad koster det for hans familie, og hvad koster det for samfundet?

Hvis man skulle bruge dette kriterium alene som afvejning for, om man skulle have en arbejderbeskyttelse, er jeg ikke i tvivl om, at man ville finde frem til, at vi skulle have en arbejderbeskyttelse, men dette må ikke være kriteriet alene. Kriteriet må primært være, at vi af hensyn til det enkelte menneske skal have nogle virkelige sikkerhedsregler både på den ene og den anden måde inden for arbejdsmarkedet, både vedrørende bygge- og anlægsvirksomhed og almindelig industrivirksomhed.

Med disse bemærkninger kan jeg sige, at vi vil støtte socialdemokratiet i de bestræbelser, som socialdemokratiet har gjort i den periode, hvor partiet var regeringsparti, og nu, hvor det er oppositionsparti, for at få fremmet alle mulige ting vedrørende arbejderbeskyttelse. Men vi kan, som jeg sagde i starten, ikke lade være med at sige, at det virker lidt underligt, at man nu pludselig har et så fantastisk hastværk. Vi synes, at de 2 år, hvor den socialdemokratiske regering havde alle muligheder for at komme med forslag, kunne have været brugt lidt bedre.

Bracher (KrF):

Jeg vil gerne takke ministeren, fordi han omgående har givet tilsagn om at fremsætte lovforslag om en arbejdsmiljøreform. Det er ganske klart, at det er meget vigtigt med et godt arbejdsmiljø ude omkring på virksomhederne, men det er da også en given ting, at der gøres meget for at få det, og jeg vil også lige pege på, at man mange, mange steder gør en frivillig indsats fra arbejdsgiveres og arbejderes side og i samarbejde for at skabe et godt arbejdsmiljø, og det ser vi som meget vigtigt, det, der opnås ad frivillighedens vej. Men det er naturligvis også vigtigt, at det følges op af lovgivningen, og vi vil være meget velvillige over for et forslag, som fremsættes af arbejdsministeren så snart som muligt.

Freddy Madsen (DKP):

Jeg må sige, at det forekommer mig lidt ejendommeligt, at ordføreren for forslagsstillerne, hr. Erling Dinesen, i denne sag kunne være tilfreds med arbejdsministerens svar. Det forekommer ærlig talt mig, at det svar, som ministeren her har givet, er efter recepten goddag, mand. Økseskaft! og ikke ret meget mere. Det er måske, som en anden taler forud for mig var inde på, den dårlige samvittighed over, at det ikke lykkedes tidligere at få et forslag frem, der gør, at hr. Erling Dinesen tager lidt blødt på ministerens svar.

Det indeholder i virkeligheden nogle efter min mening åbenbare selvmodsigelser, det, som ministeren siger. Et sted tales der om, at på grund af de alvorlige økonomiske konsekvenser, som en sådan lovgivning omfatter, er det nødvendigt at foretage grundige forberedelser, og så slutter ministeren af med i sin tale at sige noget om, at det er en udbredt misforståelse, når man tror, det vil medføre nogle forfærdelig store ændringer, der er i virkeligheden kun tale om en rammelov, som man hen ad vejen må se hvordan man får udbygget, og hermed antagelig

da også kommer til de økonomiske konsekvenser af forslaget.

Man siger, det er nødvendigt at få alle disse økonomiske konsekvenser lagt på bordet, før folketinget kan begynde at forhandle den sag. Nu plejer almindelig praksis jo at være — og jeg forstår, at lovforslag var udarbejdet allerede af den tidligere arbejdsminister — at så kan forslaget faktisk lægges frem her i folketinget, og så kan der igennem det udvalgsarbejde, der følger efter, indhentes de nødvendige udtalelser, de nødvendige beregninger, der kan vise, hvad det på hvert enkelt område vil koste. Det er klart, at det er en nødvendig forudsætning for en hurtig gang igennem tinget, at forslaget i hvert fald kommer på bordet, kan overvejes i partiernes grupper, kan overvejes i arbejdsmarkedsudvalget, og at man herigennem bliver i stand til at tage konkret stilling til sagen.

Vi synes derfor, det er for lemfældigt bare at erklære sig tilfreds med arbejdsministerens udtalelser. Det er så vigtige ting, der drejer sig, som det er sagt, om liv og velfærd, at vi ikke kan have nogen tålmodighed i den sag, men må ønske den fremmet også hurtigere end det, der her stilles i udsigt.

Så vil jeg godt lige sige et par bemærkninger til hr. Poulsgaard. Det kan jo undertiden være meget muntert at få serveret den samme tale om de små mennesker, der ikke kan forstå noget, men i virkeligheden er det en fornærmelse mod de samme små mennesker, og jeg synes, man skulle holde sig til bare at snakke om, hvad man selv kunne forstå.

For i virkeligheden er det, det her drejer sig om, en ganske alvorlig fornærmelse imod de tusindvis af sikkerhedsrepræsentanter, som arbejderne har valgt ude omkring på arbejdspladserne. De har virkelig sat sig ind i tingene, de er udmærket i stand til at forstå de regulativer og de love, som arbejderbeskyttelseslovgivningen omfatter. Når de ikke er tilfreds, er det, fordi den ikke inde-

[Freddy Madsen.]

holder de bestemmelser, som kan gøre, at de netop med loven og med reglerne i hånd er i stand til at skabe et bedre arbejdsklima ude omkring.

For os andre er det i hvert fald ikke nogen hemmelighed, at der er udarbejdet et hav af rapporter om sikkerhedsspørgsmål, at der har været en lang række henvendelser fra fagorganisationer og arbejdspladser til dette ting, at der i en lang række udsendelser i massemediernes, i skriverier i pressen osv. er gjort opmærksom på en lang række forhold omkring støj, omkring støvfare, omkring en lang, lang række andre forhold, som man udmærket er opmærksom på eksisterer.

Det er på alle disse områder, vi har brug for en ny arbejderbeskyttelseslovgivning. At henholde sig til, at loven i virkeligheden er god nok, og at det kun er dem derude omkring på arbejdspladserne, der ikke er i stand til at læse den, har intet med virkeligheden at gøre, og vi vil tilskynde arbejdsministeren til — men også forslagsstillerne til at lægge alt muligt pres på arbejdsministeren — at få denne lov frem på bordet hurtigst muligt.

Mølgaard (DR):

Der er grund til, at dette ting med kritiske og vågne øjne følger regeringens indsats på alle områder. Vi må vurdere de initiativer, den tager, og se på, hvilke den ikke tager. Retsforbundet har vistnok ydet sit bidrag til kildekritisk vurdering af denne regerings indsats. Vi har rettet mange bebrejdelser i tidens løb, beklageligvis dog ikke for mange.

Den attack mod den smalle regering, som socialdemokratiet nu prøver at skabe bredde om, forekommer imidlertid ikke helt rimelig. Regeringen har jo tydeligt tilkendegivet, at den ønsker arbejdsmiljøreformen gennemført. Den ønsker blot, at de administrative og økonomiske konsekvenser gøres op, inden man lægger forslaget frem for folketinget, og inden man vedtager det.

Man må erkende, at tilbøjeligheden til at gøre økonomiske og administrative konsekvenser op, inden man foretager lovgivning, har været alt for ringe tidligere, har været alt for ringe fra tidligere regeringers side og

har været alt for ringe fra tidligere folketings side.

Det er væsentligt i denne forbindelse at holde fast ved, at den nye arbejdsmiljølov som oplyst af arbejdsministeren ikke fra én dag til den næste fjerner ulykkesrisici eller hæver sikkerheden væsentligt eller mærkbart, vel snarere tværtimod. Enhver lovændring har vel en vis tilbøjelighed til hos dem, der skal leve med den, at aflede opmærksomheden fra de konkrete, praktiske sikkerhedsspørgsmål, idet man i stedet må koncentrere sig om at finde ud af, hvad der står i de mange papirer, som den nye lov er trykt på, punkt for punkt.

Personligt har jeg en meget ringe tro på, at de alvorlige sikkerheds- og sundhedsproblemer på virksomhederne løses ved en central indsats fra direktoratet for arbejdstilsynets side, fra Bruxelles' side eller fra dette høje tings side via lovgiveri. Det er folkene ude på arbejdspladserne, der må løse problemerne. Decentralisering må være nøgleordet, og det har det da også været i den udvikling på området, som vi har set i de senere år, hvor det vigtigste skridt vel blev taget ved etableringen af de nye sikkerhedsgrupper.

Men når dette er sagt, skal det vel erkendes, at der er behov for en vis information og en vis koordinering og et vist tilsyn på dette område, og beskedne skridt kan vel også tages fra dette tings side til at højne sikkerheds- og sundhedsniveauet ude på virksomhederne.

Derfor inødeser vi da også med interesse det lovforslag, som arbejdsministeren giver tilsagn om vil foreligge inden for et vist tidsrum. Vi kan dy os, indtil de administrative og økonomiske konsekvenser er gjort op. Vi kan tæmme vores utålmodighed, vel vidende at forslaget ikke realiserer tusindårsriget.

Til slut en lille bemærkning i anledning af hr. Erling Dinesens ønske om, at ledelsen af direktoratet for arbejdstilsynet skulle devaluere til at tjene som et simpelt, men måske nok fedt ben for en fagbevægelsesleder. Jeg vil gerne advare arbejdsministeren mod at følge et sådant forslag, i særlig grad ud fra forvaltningsretlige lighedsbetragtninger. Det er betragtninger om sådan noget som, at der egentlig skal være en vis portion neutralitet i administrationen, det er sådan

[Mølgaard.]

noget med, at man trods alt i direktoratet må anlægge alt andet end organisationspolitiske snævre særinteressebetragtninger. Ud fra sådanne hensyn må jeg indstændigt advare arbejdsministeren mod at følge det fremlagte råd.

Arbejdsministeren (*Johan Philipsen*):

Må jeg ikke i anledning af forskellige udtalelser, der for så vidt også gik over i et vist drilleri over den tidligere arbejdsministers effektivitet eller mangel på samme i denne sag, sige, at jeg ved min ankomst i arbejdsministeriet har fundet tingene i en særdeles god orden, og at det altså ikke er rigtigt, når man beskylder hr. Erling Dinesen for at have sinket denne sag. Der var simpelt hen sket det, at han i lighed med tidligere arbejdsministre og også de kommende arbejdsministre, uanset hvad politisk farve de måtte få, ville være nødt til at køre det løb i nøje samklang med dem, det drejer sig om, arbejdsmarkedets parter, for uden dem lader det sig altså ikke gøre at køre det løb. Og det udvalg, der var nedsat, måtte af naturlige grunde have relativt lang tid til at stille et forslag på benene, der var af en sådan art, at det var tjenligt til at fremsættes for folketinget.

Dette forslag forelå i grove træk, da jeg tiltrådte, og for at skære det ud i pap skal jeg nøjagtigt redegøre for det eneste sted, hvor hr. Erling Dinesen og undertegnede har haft differentierende opfattelse. Det var hr. Erling Dinesens agt at fremsætte forslag for folketinget relativt tidligt i folketingsåret og så undervejs bede udvalget om at afklare de administrative og økonomiske konsekvenser for statens og kommunernes vedkommende, mens folketingsudvalget behandlede forslagens substans. Men det var min opfattelse, at vi, inden jeg fremsatte dette forslag, måtte have en vurdering af, hvad det koster at administrere det, hvor mange folk det kræver osv.

Min begrundelse for mit synspunkt er den, at den kritik, vi tiest har hørt i den danske vælgerbefolkning, rettet imod skiftende medlemmer af folketinget af vidt forskellig politisk partifarve, er denne: I har foretaget jer ting, vedtaget love, hvis videre konsekvenser først på et senere tidspunkt blev åbenbare for den danske befolkning.

Der var et motiv mere; det var, at en gennemlæsning af dette lovforslag gav mig et sikkert indtryk af, at det er så betydeligt et lovforslag, der formodentlig vil forblive i arbejdsmarkedsudvalget til forhandling en vinter godt og vel, inden det bliver vedtaget, at det var mest fornuftigt at fremsætte lovforslaget som en nogenlunde hederlig helhed, fordi jeg ikke ville stå model til spørgsmål fra diverse ordførere fra efterhånden mange partier, der gik på: ja, kære minister, men hvad koster denne historie, det må vi vide, inden vi tager stilling til noget som helst? Derfor er det meningen at få så god en baggrund økonomisk som gørligt for det kommende lovforslag.

Jeg er enig med hr. Erling Dinesen, når han siger, at en aktiv medvirken af arbejdsmarkedets parter er nødvendig, og det er den, vi altså skal stile mod i det kommende arbejde. Og hr. Poulsgaard har jo i en vis grad ret i, at det hidtil har knebet for os at få de bestemmelser efterlevet, som vi i øvrigt har.

Så skal jeg kun i forbifarten sige til hr. Erik Hansen, at det har ingen vanskeligheder med bunden af ressourcerne; den lovs eventuelle ikrafttræden må af mange grunde ligge så langt fremme i tiden, at det rækker ud over det år, vi i øjeblikket lægger budget for.

Jeg skal kun sige til hr. Freddy Madsen, at der er efter min mening ingen selvmodsigelse i den fremstilling, jeg har givet. Det er så åbenbart, at vi med den nuværende arbejderbeskyttelseslovgivning har et arbejde løbende til bekæmpelse af en lang række ting, og det er der i hvert fald ingen der bedre i dette ting har fået sagt ved diverse lejligheder end de konservatives ordfører, hr. Simonsen, når han siger, vi hver eneste vinter har ændret arbejderbeskyttelseslovgivningen; og det arbejde skal løbe videre fra nu af og ind i en videre fremtid. Men det er forkert, når nogen tror, at man med vedtagelse af love væsentligt kan forcere det arbejde frem. Vi skal ved love angive de bestemmelser, vi ønsker overholdt, men det er ude i de enkelte virksomheder, det sker, det er i realiteten det samarbejde, som man måtte kunne etablere på de virksomheder, det gælder; det er dem, der i realiteten kommer til at angive tempoet i det arbejde, som alle for så vidt ønsker.

[Arbejdsministeren.]

Men dette er jo et forslag til folketingsbeslutning, og mit svar til forslagsstillerne har altså været et ja.

Ordføreren for forslagsstillerne (*Erling Dinesen*) (S):

Jeg skal ikke gøre så mange bemærkninger til det, der har været fremført. Jeg vil gerne sige tak for den tilslutning, der er givet til forslaget. Den eneste undtagelse er, så vidt jeg har konstateret, fremskridtspartiet, og det kommer ikke som noget chok for mig, at man dér også har en mærkelig reaktionær og ubehjælpssom holdning til problemerne på dette felt.

Så skulle jeg måske gøre et par bemærkninger til hr. Simonsen, der var lidt drilagtig, som han plejer at være, og mente, at jeg pludselig havde fået så travlt. Jeg vil gerne sige, at jeg havde i og for sig ikke haft noget personligt ønske om at fremsætte dette forslag til folketingsbeslutning, hvis jeg havde været klar over, at vi kunne regne med, at et lovforslag ville komme i denne folketingsamling. Det var et svar fra arbejdsministeren den 7. februar i år på et spørgsmål, som vi stillede i arbejdsmarkedsudvalget, der var årsag til, at jeg fremsatte forslaget, for i dette svar oplyste arbejdsministeren, at han ikke på daværende tidspunkt kunne sige noget om, hvornår forslag blev fremsat. Jeg vil gerne sige, at vi i den tidligere regering havde besluttet at fremsætte forslag, og det var også sket, hvis ikke valget var blevet udskrevet den 8. november, så havde forslaget været fremsat inden jul, det var ganske nøje vedtaget og planlagt, og det ville også have været i orden.

Jeg er helt klar over, at det gælder ikke bare dette forslag, det gælder samtlige lovforslag — det var i øvrigt den tidligere statsminister J. O. Krag, der traf beslutning om det — at det nødvendigvis må forsynes med oplysninger om de økonomiske konsekvenser, de administrative konsekvenser, og det arbejde blev sat i gang, umiddelbart efter at jeg fra arbejdsrådet i september måned fik det første udkast til denne lovreform — og det er en meget omfattende reform: jeg tror, alene bemærkningerne til lovforslaget fylder 80-90 maskinskrevne sider. Det er ikke noget lille arbejde, det er klart, og det skal også forhandles med andre ministerier,

det skal drøftes med administrationsdepartementet, med justitsministeriets lovkontor osv. Men det var altså i orden, og jeg regnede med, at det arbejde omkring disse ting ville kunne være færdigt efter ca. 3 måneders forløb, som der nu har været tale om, siden den ny regering trådte til.

Men det spørgsmål, jeg gerne vil rejse i denne sammenhæng, er: skal staten, skal det offentlige betale? Er det egentlig rimeligt på det felt her? Er det meningen, at det offentlige som hidtil skal klare problemerne, når der sker skader og ulykker? Bør arbejdsgiverne ikke i højere grad komme ind i billedet? Derfor har jeg rejst spørgsmålet om dette arbejdsgiverbidrag, og det vil jeg gerne anbefale at man nu ser nærmere på, drøfter nærmere i udvalg; det kan ske i forbindelse med lovforslaget, som jeg regner med nu kommer inden for en måneds tid; så kan vi drøfte det nærmere, men jeg synes, det er et meget vigtigt spørgsmål.

Poulsaard (FP):

Det er lige et par bemærkninger til hr. Freddy Madsen. Hr. Freddy Madsen udtaler, at det er en fornærmelse mod de tusindvis af sikkerhedsfolk, der findes. Nej, hr. Freddy Madsen, det er ingen fornærmelse. Jeg har selv været tillidsmand, og jeg ved, hvilket besvær det har været at få arbejderne til at efterleve selv de mest elementære sikkerhedsbestemmelser. Jeg tror, at misforståelserne opstår, fordi det er så længe siden, de kommunistiske repræsentanter i dette høje ting har været på en arbejdsplads, at de overhovedet ikke kender mere til problemerne.

Hr. Erling Dinesen siger: mærkelig reaktionær holdning, fremskridtspartiet indtager. Ja vel, hr. Erling Dinesen, men når vi nu siger, at den lov, som jeg går ud fra er vedtaget under socialdemokratiet, kan vi fuldt ud støtte, vi siger bare, at den er god nok, hvis vi får dens bestemmelser efterlevet, så må det jo være socialdemokratiet, der på det tidspunkt var reaktionært. Om de så bevæger sig over i den anden grøft nu, kan jeg ikke tage stilling til. Men jeg kan ikke se, at der ligger noget reaktionært i at sige, at den lov, vi har, er god, bare den bliver efterlevet. Det er ikke mere administration, det er ikke mere papirusseri, det er ikke flere bestemmelser, det er ikke flere embeds-

[Poulsgaard.]

mænd, vi har brug for. Vi skal have folk til at forstå, at den lov, vi har, kan virke, hvis der kommer nogle bestemmelser ud, som den almindelige mand kan forstå.

Freddy Madsen (DKP):

Jeg vil godt først sige til hr. Poulsgaard, at uanset hvor længe siden det er, man har været på en arbejdsplads — og jeg forstår, at hr. Poulsgaard med det mener en arbejdsplads, hvor man rigtig får snavs på hænderne — kan man faktisk godt have forbindelse med arbejderklassen og have forbindelse med de problemer, der findes på landets arbejdspladser, hvis man vil gøre sig lidt umage med at lytte efter, hvad arbejderne og hvad deres faglige repræsentanter faktisk siger om disse spørgsmål.

Det, som er problemet i den sag, er jo netop, at loven på en række områder trænger til at ændres, både når det drejer sig om at fastsætte f. eks. konkrete grænseværdier for støj, for snavs osv., og når det drejer sig om at lave — og det er vel en af de vigtige ting — en række kontrolforanstaltninger, give en række bemyndigelser netop til sikkerhedsrepræsentanterne ude omkring til at gribe ind over for de ting, som virksomhederne er efterladende med. På de områder er der virkelig brug for en omfattende ændring af lovgivningen, og så nytter det ikke, at man kommer her og siger, at det er bare et spørgsmål om, at de kan læse teksten rigtigt. For ikke alene sikkerhedsrepræsentanterne og fagbevægelsens folk, men også eksperterne på en række områder, folk, som må kunne formodes at læse disse love og regler og udnytte dem i videst muligt omfang, har sagt, at der faktisk på en lang række områder findes sådanne mangler i den nuværende arbejderbeskyttelseslovgivning, at det er bydende nødvendigt, at der hurtigst muligt laves ændringer, og at manglerne er af et sådant omfang, at der, for at man kan modvirke ulykker, der koster menneskeliv eller medfører nedbrydelse af helbred osv., må træffes en lang række foranstaltninger. Det kan man godt, som hr. Poulsgaard forsøger, klare med nogle flotte bemærkninger om, at det er bare tillidsmændene, der skal kigge lidt bedre efter. Nej, det er det ikke. Det er virksomhedslederne, der skal tvinges til at

træffe foranstaltninger, så det bliver den menneskelige velfærd og ikke bare produktionen, der er sat i højsædet.

Brøndsted (V):

Hr. Erling Dinesen sluttede med at sige, at vi skulle se nøjere på arbejdsgiverafgiften, og jeg opfattede det sådan, at dermed skulle vi altså tage mindre hensyn til, hvad det kostede, og at det ikke var så nødvendigt at få undersøgt konsekvenserne, når det kunne bygge på en arbejdsgiverafgift.

Jeg vil da næsten sige tværtimod, for hvis vi skal have det — og det er muligt, vi skal have det som en arbejdsgiverafgift, eller at det på anden måde skal lægges ud som noget, man finansierer fra arbejdspladserne — bliver det dermed i høj grad et spørgsmål, der skal glide ind i forhandlingerne mellem folketinget og arbejdsmarkedets organisationer, og jeg kunne også tro, det var noget, der kunne glide med ind i forhandlingerne arbejdsmarkedets organisationer imellem. Men kort og godt: vi skal kende de økonomiske og administrative og ansættelsesmæssige konsekvenser, helt uanset hvem der skal finansiere den i øvrigt udmærkede lovgivning, der kan komme.

(Kort bemærkning).

Ordføreren for forslagsstillerne (Erling Dinesen) (S):

Jeg er da ganske enig med hr. Brøndsted i, at naturligvis skal vi kende de økonomiske og administrative konsekvenser; det har jeg ikke på noget tidspunkt bestridt. Det, det drejer sig om, er altså fortsat, om det, som jeg betragter som en naturlig produktionsomkostning: at indrette et menneskeligt arbejdsmiljø, er noget, der skal gå over skattebilletten. Det mener jeg personlig ikke det er, men som sagt, den diskussion kan vi lade ligge, til forslaget kommer.

Må jeg så bare sige til hr. Poulsgaard, som siger, at den gamle lov er god nok, hvis den bare blev efterlevet: det ville den være, hvis vi levede i et statisk samfund, men med den teknologiske udvikling, der sker, og som er sket igennem de senere år, kræves der ustandselig — det er jo derfor, vi så ofte diskuterer arbejderbeskyttelse og arbejdsmiljø her i tinget — tilpasninger til denne

[Erling Dinsen.]

udvikling for at sikre arbejderne rundt omkring på arbejdspladserne.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om fuld anvendelse af midlerne i Statens Uddannelsesstøtte [af Freddy Madsen m. fl.].

(Forslaget til folketingsbeslutning (nr. XXXIV) findes i tillæg A. sp. 1999, fremsættelsen i tidenden sp. 3011).

Forslaget sattes til forhandling.

Undervisningsministeren (*Tove Nielsen*):

I det forslag til folketingsbeslutning, som kommunisterne har fremsat, synes man ganske at have overset, at den omtalte reserve på 90 mill. kr. er opsparet igennem flere år. Der er altså på ingen måde tale om et beløb, som er sparet op i indeværende år.

Endvidere er det forkert, når det i fremsættelsestalen er anført, at de uddannelsessøgende ikke har fået deres støtte reguleret i en meget lang periode. Sagen er jo netop den, at uddannelsesstøtten har en endog meget gunstig lovhjemlet pristalsregulering.

Pristalsreguleringen af støtten foregår én gang årlig pr. 1. oktober, mens f. eks. offentligt ansatte funktionærer, folkepensionister m. v. får regulering to gange årligt, nemlig foruden den 1. oktober tillige den 1. april. Imidlertid sker reguleringen af støttemidlerne efter reguleringspristallet pr. 1. oktober i støtteåret, mens reguleringen for funktionærer, folkepensionister m. v. pr. 1. oktober og pr. 1. april sker på grundlag af regu-

leringspristallet henholdsvis den 1. juli og den 1. januar.

En sammenligning mellem de to systemer viser, at uddannelsesstøttens pristalsregulering gennemsnitlig har mindre afstand imellem reguleringspristallet og forbrugstidspunktet end det andet system. Statens Uddannelsesstøtte skønner, at støttemodtagerne med de støtteregler, som gælder for støtteåret 1973-74, og som er fastsat i marts måned 1973 på grundlag af et skøn over det forventede pristal i oktober 1973, vil bruge 96,4 pct. af bevillingsbeløbet.

På denne baggrund finder jeg ikke, at de uddannelsessøgende har noget berettiget krav på en ekstra udlodning i indeværende støtteår og heller ikke i det næste støtteår, hvor de netop i modsætning til mange andre befolkningsgrupper ikke vil få deres indtægter fra staten beskåret, men tværtimod opnå fuld kompensation for alle indtrufne prisstigninger.

Jeg kan derfor ikke tilslutte mig det foreliggende forslag til folketingsbeslutning.

Helle Degn (S):

Ja, man må spørge sig selv først og fremmest: hvor kommer de 90 mill. kr. fra, som alle taler om? Der fastsættes hvert år et vist beløb til uddannelsesstøtte på finansloven. Bruges dette beløb ikke op, inden finansåret er slut, overføres de ubrugte midler til en konto for uforbrugte midler. Disse ubrugte midler andrager altså pr. 1. august 1973 ca. 92 mill. kr. takket være en forsigtig administration, altså af folketingets bevilgede beløb til uddannelsesstøtte opsamlet over en 4-årig periode fra 1970-1974.

På baggrund af den helt ekstraordinære situation, som vi befinder os i med hensyn til prisstigninger, der har taget et omfang, som ingen har kunnet forudse for blot et halvt år siden, mener vi fra socialdemokratiets side, det må være rimeligt, at disse resterende midler kommer til udbetaling.

Man kan spørge sig selv, om de studerende ikke har fået dyrtidsreguleret deres støtte som alle andre af landets lønmodtagere. Dertil må svaret være nej. Vi har her i dette høje ting bevilget pensionisterne ekstrakompensationer bl. a. på grund af oliekrisen, og alle her ved, at en stigning i leveomkostningerne, som vi må leve under, omsætter sig nu jævnlige i fornyede dyrtidsportio-